

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ DARNAUS VYSTYMO ĮSTATYMAS

2021 m. d. Nr.

Vilnius

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslą, jos įgyvendinimo uždavinius ir finansavimą, kurortų ir kurortinių teritorijų nustatymo teisinius pagrindus, principus ir priemones, gamtinių gydomųjų veiksnių mokslinių tyrimų atlikimo pagrindus ir pagrindines institucijas, atsakingas už kurortų ir kurortinių teritorijų vystymąsi ir šio įstatymo įgyvendinimą.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti kurortų ir kurortinių teritorijų ilgalaikę plėtrą, finansavimo šaltinius, unikalios rekreacinės aplinkos ir gamtinių gydomųjų veiksnių, kaip išskirtinės reikšmės valstybės turto, racionalų naudojimą ir išsaugojimą, sudaryti sąlygas sveikatinimo paslaugų bei medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų plėtrai, plėtoti atvykstamąjį ir vietinį turizmą kurortuose ir kurortinėse teritorijose kaip prioritetines turizmo plėtros kryptis ir palankaus valstybės įvaizdžio formavimo pagrindą, skatinti ir vykdyti kurortologinius tyrimus bei nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų kompetenciją kurortų ir kurortinių teritorijų vystymo srityje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apgyvendinimo paslauga** – ekonominė veikla, kuria sudaromos sąlygos tenkinti nakvynės ir higienos poreikius ir kuri Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo nustatyta tvarka skirstoma į klasifikuojamąsias ir neklasifikuojamąsias (įskaitant trumpalaikę gyvenamosios paskirties patalpų nuomą) apgyvendinimo paslaugas poilsiautojams.

2. **Gamtiniai gydomieji veiksniai** – specifinėmis fizinėmis, cheminėmis, biologinio aktyvumo savybėmis pasižymintys moksliai iširti ir pripažinti gydomaisiais natūralūs mineraliniai vandenys,

jūros vanduo, peloidai (durpinis purvas, sapropelis, molis ir kiti), sveikatai palankus mikroklimatas, rekreaciniai želdiniai ir kiti veiksniai, taikomi sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos ar gydymo bei sveikatos grąžinimo tikslais teisės aktų nustatyta tvarka.

3. **Kurortas** – gyvenamoji vietovė, kurioje yra mokliškai ištirtų ir pripažintų gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių, išplėtotą speciali infrastruktūra šiems veiksniams naudoti gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir kuriai įstatymu suteiktas kurorto statusas.

4. **Kurortinė teritorija** – gyvenamoji vietovė ar jos dalis (gyvenamosios vietovės ar jų dalys), kurioje (kuriose) yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra šiems ištekliams naudoti sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir kuriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu suteiktas kurortinės teritorijos statusas.

5. **Kurortologiniai tyrimai** – moksliniai tyrimai, tiriantys gamtinius gydomuosius veiksnis (klimatą, mineralinius vandenis, gydomąjį purvą ir kitus veiksnis), jų fizines, chemines ir biologines savybes, poveikį sveikam ir sergančiam organizmui, tų veiksnių naudojimą profilaktikai, gydymui ir reabilitacijai.

6. **Lankytojas** – fizinis asmuo, lankantis objektus, vietoves ar renginius.

7. **Nacionalinis kurortologijos centras** – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos įsteigta biudžetinė įstaiga, atliekanti kurortologinius tyrimus ir kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

8. **Nacionalinė kurortų ir kurortinių teritorijų politika** – valstybės, savivaldybių institucijų ir kitų nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos subjektų tikslinė veikla, kuria daromas poveikis tolygiai ir tvariai kurortų ir kurortinių teritorijų ekonomikos, socialinei ir infrastruktūros plėtrai, siekiant sudaryti palankią verslui ir investicijoms aplinką, skatinti sanatorinio sveikatinimo paslaugas ir kryptingai gerinti tarptautinį valstybės įvaizdį.

9. **Rekreaciniai ištekliai** – gamtinės ir kultūrinės kraštovaizdžio vertybės ar savybės, kurios gali būti ar yra naudojamos rekreacijai.

10. **Sanatorinio sveikatinimo paslauga** - holistiniu požiūriu į sveikatą grindžiama kompleksinė paslauga žmonių sveikatai, jų fizinei ir psichinei gerovei stiprinti, apimanti medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugas, kurioms naudojamas bent vienas iš gamtinių gydomųjų veiksnių, ir teikiama tik kurortuose ir kurortinėse teritorijose naudojant išplėtotą specialią jų infrastruktūrą.

11. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatyme, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme.

II SKYRIUS

NACIONALINĖS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ POLITIKOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR SUBJEKTAI

3 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslas ir jo įgyvendinimo uždaviniai

1. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslas – užtikrinti tolygią ir tvarią kurortų ir kurortinių teritorijų ekonomikos, socialinę ir infrastruktūros plėtrą, sudaryti palankią verslui ir investicijoms aplinką, skatinti sanatorinio sveikatinimo paslaugas ir kryptingai gerinti tarptautinį valstybės įvaizdį.

2. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos tikslo įgyvendinimo uždaviniai yra:

- 1) nustatyti ir įgyvendinti kurortų ir kurortinių teritorijų vystymo tikslus ir uždavinius;
- 2) spręsti konkrečių kurortų ir kurortinių teritorijų problemas, atsižvelgiant į jų pobūdį, teritorijos specifiką, kraštovaizdžio, paslaugų kokybės, infrastruktūros vystymo ir finansavimo poreikį;
- 3) užtikrinti sąlygas racionaliam ir efektyviam gamtinių gydomųjų veiksnių ir turizmo išteklių eksploatavimui bei infrastruktūros plėtrai;
- 4) sudaryti sąlygas lygiateisei viešojo ir privataus sektorių veiklai bei tolygiai, tvariai ir ilgalaikei visų kurortų ir kurortinių teritorijų plėtrai.

4 straipsnis. Valstybės institucijų funkcijos kurortų ir kurortinių teritorijų valdymo srityje

1. Vyriausybė:

- 1) formuoja ir tvirtina nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos gaires;
- 2) tvirtina ilgalaikę dešimties metų trukmės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją;
- 3) tvirtina kurortų ir kurortinių teritorijų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodiką;

4) tvirtina trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą;
5) nustato specialiuosius reikalavimus teritorijoms, kurioms siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, ir šio statuso suteikimo tvarką;

6) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

2. Ekonomikos ir inovacijų ministerija:

1) formuoja nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką pagal Vyriausybės patvirtintas nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos gaires ir organizuoja, koordinuoja bei kontroliuoja jos įgyvendinimą;

2) parengia ilgalaike dešimties metų trukmės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją nacionalinei kurortų ir kurortinių teritorijų politikai įgyvendinti, numato jos finansavimo šaltinius ir teikia ją Vyriausybei tvirtinti;

3) skatina ir organizuoja kurortologinių tyrimų vykdymą, efektyvų mokslo ir studijų institucijų bei ūkio subjektų bendradarbiavimą;

4) parengia trejų metų trukmės kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programą, teikia ją Vyriausybei tvirtinti ir užtikrina jos įgyvendinimą kartu su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

5) steigia Nacionalinį kurortologijos centrą ir nustato jo valdymą, finansavimą ir siektinus veiklos rodiklius;

6) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

3. Lietuvos Respublikos sveikatos ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaike kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją;

2) užtikrina tinkamą medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo paslaugų teikimą, gamtinių gydomųjų veiksnių panaudojimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose;

3) paskiria instituciją, kuri dalyvauja vykdant kurortologinius tyrimus;

4) nustato gamtinių gydomųjų veiksnių, naudojamų sveikatinimo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarką;

5) pagal kompetenciją vykdo triukšmo, taršos ir kitų veiksnių valdymo kontrolę ir atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas dėl gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, atitikties nustatytiems reikalavimams;

6) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaike kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją;

2) organizuoja ir (ar) atlieka valstybinį aplinkos monitoringą, siekiant įvertinti kurortų ir kurortinių teritorijų gamtinę būklę ir jos gerinimo galimybes;

3) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir vykdo Baltijos jūros aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą pajūrio kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina pajūrio juostos tvarkymo darbų finansavimą;

4) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir vykdo vidaus vandenų aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina jų pritaikymo vandens turizmo ir kitoms rekreacinėms reikmėms darbų finansavimą;

5) pagal kompetenciją užtikrina aplinkos ekologinę kokybę, požeminio vandens stebėseną ir kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas dėl gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, atitikties nustatytiems reikalavimams;

6) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

5. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją;

2) organizuoja ir užtikrina tinkamą susisiekimo komunikacijų kokybę kurortuose ir kurortinėse teritorijose ir jų atitiktį kurortų ir kurortinių teritorijų susisiekimo komunikacijoms taikomiems reikalavimams;

3) pagal kompetenciją rengia, organizuoja ir įgyvendina vidaus vandenų turizmo ir susisiekimo priemones kurortuose ir kurortinėse teritorijose bei užtikrina reikiamų darbų finansavimą;

4) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

6. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija:

1) dalyvauja formuojant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką ir įgyvendinant ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją;

2) kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija užtikrina kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo programos įgyvendinimą, skatina ir organizuoja kurortologinių tyrimų vykdymą, efektyvų mokslo ir studijų institucijų bei ūkio subjektų bendradarbiavimą;

3) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

7. Lietuvos statistikos departamentas:

1) atlieka statistinį apgyvendinimo paslaugų (įskaitant trumpalaikės gyvenamosios paskirties patalpų nuomos poilsiautojams paslaugas) kurortuose ir kurortinėse teritorijose tyrimą, specializuotą turistų ir lankytojų srautų statistinį tyrimą, parengia ir skelbia šią statistinę informaciją;

2) atlieka kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

5 straipsnis. Nacionalinis kurortologijos centras

1. Nacionalinis kurortologijos centras yra biudžetinė įstaiga, kurios steigėja yra Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

2. Pagrindinės Nacionalinio kurortologijos centro funkcijos yra kurortologinių tyrimų atlikimas Lietuvos Respublikos teritorijoje. Nacionalinis kurortologijos centras pagal kompetenciją teikia išvadas, konsultacijas, atlieka mokslinius tyrimus, siekia išlaikyti gamtinius gydomuosius veiksnius kurortuose ir kurortinėse teritorijose, skatina sveikatinimo paslaugų, panaudojant kurortuose ir kurortinėse teritorijose esančius unikalius gamtinius gydomuosius veiksnius, plėtrą ir atlieka visus reikalingus potencialių gamtinių gydomųjų veiksnių poveikio sveikatai tyrimus, siekiant patvirtinti ir pripažinti jų, kaip gamtinių gydomųjų veiksnių, gydomąjį poveikį.

3. Nacionalinis kurortologijos centras taip pat atlieka kitas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pavestas funkcijas.

6 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų atstovavimas

Bendriesiems kurortų ir kurortinių teritorijų interesams valstybės valdžios ir valdymo institucijose bei tarptautinėse organizacijose atstovauja Lietuvos kurortų asociacija.

III SKYRIUS

NACIONALINĖS KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS IR FINANSAVIMAS

7 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos įgyvendinimas

1. Nacionalinė kurortų ir kurortinių teritorijų politika įgyvendinama vykdant verslo, transporto ir kelių, inžinerinių sistemų ir infrastruktūros, teisinės aplinkos, svetingumo ir aptarnavimo, sanatorinio sveikatinimo paslaugų plėtrą ir sudaro valstybės viešosios politikos dalį.

2. Vyriausybė, tvirtindama ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategiją, kartu suplanuoja jai įgyvendinti reikalingas lėšas. Vyriausybė lėšas ilgalaikiai kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros strategijai įgyvendinti numato rengdama Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

8 straipsnis. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros ir vystymo finansavimas

1. Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros ir vystymo finansavimą sudaro:

- 1) valstybės biudžeto lėšos;
- 2) savivaldybių biudžetų lėšos;
- 3) Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos;
- 4) kitos lėšos.

2. Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerija finansuoja kurortologinius tyrimus ir jiems skirtus renginius (konferencijas, simpoziumus ir pan.). Kurortologiniams tyrimams įgyvendinti gali būti naudojamos ir kitos teisėtai gautos lėšos.

3. Aplinkos ministerija nustatyta tvarka organizuoja pajūrio juostos ir vidaus vandenų tvarkymo programos priemonių (krantinių, kranto apsaugos priemonių (žabtvočių, takų, šakų klojinių) bei žmonių saugumo vandenyje užtikrinimo priemonių (gelbėtojų darbo organizavimo ir apmokėjimo) įgyvendinimą kurortuose ir kurortinėse teritorijose ir užtikrina šių priemonių kasmetinį tikslinį finansavimą.

4. Įgyvendinant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką, gali būti teikiama valstybės pagalba Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose dėl valstybės pagalbos teikimo nustatyta tvarka.

5. Nacionalinės kurortų ir kurortinių teritorijų politikos įgyvendinimo priemonės gali būti finansuojamos iš Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų, nacionaliniuose Europos Sąjungos finansinės paramos programavimo dokumentuose nustatytais sąlygomis ir tvarka skatinant rengti kurortuose ir kurortinėse teritorijose įgyvendinamus projektus – sudarant tiek valstybės projektų sąrašus, tiek ir regionuose įgyvendinamų projektų planus.

6. Įgyvendinant nacionalinę kurortų ir kurortinių teritorijų politiką savivaldybių, į kurių teritorijas patenka kurortai ar kurortinės teritorijos, biudžetams kartu su kitomis gaunamomis finansavimo lėšomis kiekvienais metais skiriama papildoma specialioji tikslinė valstybės biudžeto dotacija turizmui, kaip atskirai verslo šakai, skatinti. Ši dotacija apskaičiuojama remiantis:

1) konkretaus kurorto ar konkrečios kurortinės teritorijos gyventojų skaičiaus ir per kalendorinius metus apgyvendinimo paslaugas tame kurorte ar toje kurortinėje teritorijoje įsigijusių turistų skaičiaus santykiu (koeficientu), kuris atspindi konkrečios savivaldybės papildomo finansavimo poreikį, ir

2) kurortų ir kurortinių teritorijų finansavimo metodika, pagal kurią nustatomas kurortų ir kurortinių teritorijų papildomo finansavimo poreikis, atsižvelgiant į lankytojų per kalendorinius metus skaičių ir lankytinos infrastruktūros ir (ar) teritorijos išlaikymo kaštus.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytus rodiklius – per kalendorinius metus apgyvendinimo paslaugas kurortuose ir kurortinėse teritorijose įsigijusių turistų skaičių ir kurortų ir kurortinių teritorijų lankytojų per kalendorinius metus skaičių – nustato Lietuvos statistikos departamentas.

8. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytos papildomos specialiosios tikslinės dotacijos apskaičiavimo ir skyrimo tvarka bei sąlygos nurodytos Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo

metodikos įstatyme, kuriame nustatyta finansinio rodiklio turizmui, kaip atskirai verslo šakai, kurortuose ir kurortinėse teritorijose skatinti apskaičiavimo ir taikymo tvarka.

9. Savivaldybė, į kurios teritoriją patenka kurortai ar kurortinės teritorijos, gali privačios partnerystės pagrindu Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nustatyta tvarka ieškoti investuotojų rekreaciniams objektams statyti.

IV SKYRIUS

KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ STATUSAS

PIRMASIS SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis. Kurortai ir kurortinės teritorijos

1. Kurorto statusą turi: Birštonas, Druskininkai, Neringa ir Palanga. Kitoms gyvenamosioms vietovėms kurorto statusą suteikia ir panaikina Lietuvos Respublikos Seimas Vyriausybės teikimu.

2. Kurorto statusas gali būti suteikiamas tik visai gyvenamajai vietovei. Kurortinės teritorijos statusas gali būti suteikiamas vienai arba besiribojančioms kelioms gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims.

3. Gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims kurortinės teritorijos statusą suteikia ir panaikina Vyriausybė savivaldybės tarybos siūlymu.

10 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų tikslai

Kurortų ir kurortinių teritorijų tikslai yra:

- 1) prisidėti prie šalies įvaizdžio kūrimo ir bendrojo nacionalinio produkto didinimo;
- 2) dalyvauti formuojant valstybės politiką turizmo, kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros srityse;
- 3) užtikrinti valstybės regioninės politikos nuostatų ir valstybės turizmo politikos įgyvendinimą;
- 4) užtikrinti unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių panaudojimą visuomenės sveikatinimui, sveikatinimo paslaugų plėtrai, siekiant išsaugoti ir stiprinti žmonių psichinę ir fizinę gerovę;
- 5) sudaryti sąlygas išskirtinių sveikatinimo, turizmo ir kultūros paslaugų vystymui;
- 6) užtikrinti turimų gamtinių gydomųjų veiksnių racionalų naudojimą ir apsaugą;
- 7) organizuoti efektyvias ir inovatyvias rinkodaros priemones Lietuvoje ir tikslinėse užsienio rinkose;

8) kiti tikslai, nustatyti kurortų ir kurortinių teritorijų strateginiuose planavimo dokumentuose.

11 straipsnis. Kurortų funkcijos

Kurortams priskiriamos šios funkcijos:

- 1) šalies įvaizdžio kūrimas ir bendrojo nacionalinio produkto didinimas;
- 2) sanatorinio sveikatinimo paslaugų skatinimas ir teikimas;
- 3) gamtinių gydomųjų veiksnių gavyba, panaudojimas ir išsaugojimas;
- 4) unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių panaudojimas ir išsaugojimas;
- 5) visuomenės sveikos gyvensenos skatinimas;
- 6) aktyvaus poilsio, laisvalaikio, sveikatos stiprinimo ir rekreacijos infrastruktūros vystymas;
- 7) darnaus turizmo principų įgyvendinimas;
- 8) socialiai atsakingo verslo ir projektų pritraukimas;
- 9) kitos funkcijos, numatytos kurortų ir kurortinių teritorijų strateginiuose planavimo dokumentuose.

12 straipsnis. Kurortinių teritorijų funkcijos

Kurortinėms teritorijoms priskiriamos šios funkcijos:

- 1) šalies įvaizdžio kūrimas ir bendrojo nacionalinio produkto didinimas;
- 2) unikalių rekreacinių ir gamtinių išteklių panaudojimas ir išsaugojimas;
- 3) visuomenės sveikos gyvensenos skatinimas;
- 4) aktyvaus poilsio, laisvalaikio, sveikatos stiprinimo ir rekreacijos infrastruktūros vystymas;
- 5) darnaus turizmo principų įgyvendinimas;
- 6) socialiai atsakingo verslo ir projektų pritraukimas;
- 7) kitos funkcijos, numatytos kurortų ir kurortinių teritorijų strateginiuose planavimo dokumentuose.

13 straipsnis. Kurortų ir kurortinių teritorijų investicijų kryptys

Pagrindinės kurortų ir kurortinių teritorijų investicijų kryptys:

- 1) infrastruktūros vystymas ir plėtra;
- 2) kraštovaizdžio ir rekreacijos teritorijų išsaugojimas;
- 3) susisiekimo infrastruktūros ir kelių priežiūra;
- 4) gamtinių gydomųjų veiksnių panaudojimas gydymui ir ligų prevencijai bei inovatyvūs jų išgavimo būdai;
- 5) ekologinis tvarumas;

- 6) sveikatinimo ir medicininės reabilitacijos ir (ar) sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo modernizavimas ir plėtra;
- 7) maitinimo, apgyvendinimo ir aptarnavimo paslaugų vystymas;
- 8) pajūrio juostos ir vidaus vandenų pakrančių tvarkymo programos įgyvendinimo užtikrinimas;
- 9) žmonių saugumo vandens telkiniuose užtikrinimas;
- 10) efektyvių rinkodaros priemonių organizavimas.

ANTRASIS SKIRSNIS

REIKALAVIMAI GYVENAMAJAI VIETOVEI, KURIAI SIEKIAMA KURORTO AR KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO

14 straipsnis. Bendrieji reikalavimai gyvenamajai vietai, kuriai siekiama kurorto statuso

1. Gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama kurorto statuso, teritorijos ribos turi būti nustatytos Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme nustatyta tvarka.
2. Savivaldybės lygmens bendrajame plane turi būti nustatyta gyvenamoji vietovė, kuriai siekiama kurorto statuso ir kuriai būtina rengti vietovės lygmens bendrąjį planą.
3. Savivaldybės strateginiuose planavimo dokumentuose turi būti numatyta:
 - 1) įgyvendinamos ir (ar) planuojamos valstybės ir savivaldybės investicijos, skirtos infrastruktūros modernizavimui ir plėtrai ir jų panaudojimas gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama kurorto statuso, teritorijoje;
 - 2) konkrečios priemonės, užtikrinančios gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama kurorto statuso, atitiktį nustatytiems reikalavimams ir (ar) užtikrinančios kurorto atitiktį nustatytiems reikalavimams, jeigu kurorto statusas jau suteiktas.
4. Gyvenamojoje vietovėje, kuriai siekiama kurorto statuso, turi būti įrengta infrastruktūra, užtikrinanti nepertraukiamą sanatorinio- sveikatinimo paslaugų teikimą.
5. Gyvenamoji vietovė, kuriai siekiama kurorto statuso, turi atitikti specialiuosius, tai yra gamtinius, aplinkos apsaugos, susisiekimo infrastruktūros ir specialiosios infrastruktūros (sveikatos priežiūros ir turizmo), reikalavimus ir kriterijus, nustatytus Vyriausybės nutarimu patvirtintame tvarkos apraše, atsižvelgiant į potencialaus kurorto pobūdį.

6. Gyvenamojoje vietovėje esančių gamtinių gydomųjų veiksnių mokslinius tyrimus inicijuoja savivaldybė, kurioje yra gyvenamoji vietovė, kuriai siekiama kurorto statuso, bendradarbiaudama su Nacionaliniu kurortologijos centru.

15 straipsnis. Pasiūlymo suteikti kurorto statusą ar jį panaikinti pateikimas ir nagrinėjimas

Pasiūlymą suteikti kurorto statusą gyvenamosioms vietovėms ar jį panaikinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pateikia savivaldybės taryba. Kartu su šiuo pasiūlymu pateikiami Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakyme nurodyti dokumentai. Kurorto statuso suteikimo ar panaikinimo tvarką nustato Vyriausybė.

16 straipsnis. Pasiūlymo suteikti kurortinės teritorijos statusą ar jį panaikinti pateikimas ir nagrinėjimas

1. Gyvenamoji vietovė (jos dalis), kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, turi atitikti bendruosius ir specialiuosius reikalavimus ir kriterijus, nustatytus Vyriausybės nutarimu patvirtintame tvarkos apraše.

2. Pasiūlymą suteikti kurortinės teritorijos statusą gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims ar jį panaikinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pateikia savivaldybės taryba. Kartu su šiuo pasiūlymu pateikiami ekonomikos ir inovacijų ministro įsakyme nurodyti dokumentai. Kurortinės teritorijos statuso suteikimo ar panaikinimo tvarką nustato Vyriausybė.

V SKYRIUS

SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ SPRENDIMAI

17 straipsnis. Vietinė rinkliava

1. Savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietinę rinkliavą už naudojimąsi kurortų ir kurortinių teritorijų viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra, kaip ji apibrėžta Turizmo įstatyme.

2. Savivaldybės taryba savo sprendimu tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus, atsižvelgdama į Rinkliavų įstatymo reikalavimus.

18 straipsnis. Želdynų ir miškų planavimas

1. Savivaldybės, įgyvendindamos strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir jos dalių bendrųjų planų, savivaldybės ir vietovės lygmens turizmo ir rekreacijos schemų, kitų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, kurortuose ir kurortinėse teritorijose, įskaitant ir juose

esamas saugomas teritorijas, formuoja ir rengia želdynų priežiūros ir miškotvarkos projektus bei priima su tuo susijusius sprendimus.

2. Miškai kurortuose ir kurortinėse teritorijose yra priskiriami II grupės B kategorijos rekreaciniams miškams. Miesto teritorijoje esančiuose valstybiniuose miškuose, suderinus su jų valdytoju, gali būti rengiama viešoji infrastruktūra, skirta viešiesiems rekreaciniams poreikiams: pažintiniai takai su informacijai skirtais statiniais, apžvalgos aikštelės, dviračių ir pėsčiųjų takai, suoliukai, poilsio (žaidimo) aikštelės, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar įrenginiai (paprastų konstrukcijų statiniai: tvorelės, šviestuvai, lauko baldai, pavėsinės, stoginės, laiptai, lieptai, tilteliai, dekoratyvinės skulptūros, informaciniai ženklai ir riboženkliai, kiti teritorijos vieno stiliaus tvarkymo ir puošybos statiniai, miško baldai). Kurorto ir kurortinės teritorijos ribose esančią valstybinę miško žemę patikėjimo teise valdo savivaldybė.

3. Miško žemę kurortuose ir kurortinėse teritorijose, įskaitant ir jose esamas saugomas teritorijas, verčiant kitomis naudmenomis arba keičiant miškų ribas turi būti gautas atitinkamos savivaldybės tarybos suderinimas. Nuo tokio suderinimo priėmimo dienos laikoma, kad miško žemės naudmenos yra pakeistos, o Vyriausybė šio suderinimo pagrindu, jeigu reikalinga, atitinkamai pakoreguoja valstybinės reikšmės miškų schemas.

4. Savivaldybės taryba turi teisę priimti privalomus sprendimus dėl kurortų ir kurortinių teritorijų, įskaitant ir juose esamas saugomas teritorijas, erdvinio miestovaizdžio formavimo, siekiant nustatyti kurorto savitumo ir (ar) kultūrinės tapatybės vertybes, ir skatinti jas atkurti, formuoti kurortų erdvines struktūras, šiuolaikiškai ir kokybiškai jas interpretuojant.

19 straipsnis. Rekreacinių teritorijų naudojimas ir apsauga

1. Savivaldybių institucijos, vykdydamos rekreacinių teritorijų naudojimo ir apsaugos priežiūrą:

1) organizuoja ir savo lėšomis rengia savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus rekreaciniams žemės sklypams suformuoti, viešojo turizmo paslaugų ir poilsio infrastruktūros įrengimo, viešojo naudojimo poilsio objektų (žmonių poilsiui ir viešam lankymui pritaikytų miškų, gyvenamųjų vietovių parkų ir kitų želdynų, rekreacinių vandens telkinių ir jų pakrančių, stovyklaviečių, poilsiaviečių, kempingų, hipodromų, turizmo centrų, kitų poilsio paskirties pastatų, rekreacinių statinių ir įrenginių) išdėstymo reikalavimams nustatyti, organizuoja šių sklypų kadastrinius matavimus, registro ir kadastro duomenų pateikimą valstybės įmonei Registrų centrui;

2) sudaro rekreacinių teritorijų žemės sklypų nuomos, panaudos ar turto patikėjimo sutartis su Lietuvos Respublikos žemės įstatyme ir kituose įstatymuose nurodytais subjektais;

3) organizuoja paplūdimių, stovyklaviečių, poilsiaviečių, kempingų, turizmo trasų, pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimo, jų eksploatavimo ir priežiūros, priešgaisrinės saugos, higienos reikalavimų, poilsiautojų saugos užtikrinimo darbus;

4) organizuoja želdynų ir želdinių apsaugą, pertvarkymą ir priežiūrą, želdynų kūrimą ir naujų želdinių veisimą, želdynų tvarkymo ir (ar) kūrimo projektų rengimą Želdynų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

5) imasi priemonių rekreacinių teritorijų, viešojo naudojimo poilsio objektų lankymui ir naudojimui užtikrinti;

6) dalyvauja užtikrinant viešąją tvarką;

7) gyvenamosiose teritorijose, kurioms suteiktas kurorto ar kurortinės teritorijos statusas, tvirtina ūkinės veiklos reguliavimo apsaugos reglamentus, siekdamos užtikrinti rekreacinių išteklių, aplinkos, žmonių sveikatos apsaugą nuo neigiamo ūkinės veiklos poveikio. Ūkinės veiklos reguliavimo reglamentuose sudaromi draudžiamų veiklų sąrašai, nurodomas ribinis taršos dydis, nustatomi viešosios turizmo paslaugų ir poilsio infrastruktūros įrengimo, statinių architektūros formos ir dydžio, kurie derinami prie vietovės kraštovaizdžio, rekreacinių išteklių naudojimo turizmui ir poilsiui reikalavimai, privalomi įmonėms, juridiniams ir fiziniams asmenims, organizuojantiems ir vykdančioms veiklą rekreacinėse teritorijose bei naudojančioms rekreacinius išteklius.

20 straipsnis. Papildomos nuostatos dėl žemės sklypų vystymo

1. Kurortuose ir kurortinėse teritorijose esančių kvartalų detalieji planai rengiami, kai numatomas teritorijos vystymas, o numatomiems sprendiniams nepakanka esamos ir (ar) suprojektuotos inžinerinės ir (ar) socialinės savivaldybės infrastruktūros ir ją reikia planuoti.

2. Savivaldybės taryba turi teisę patvirtinti kurortų ir kurortinių teritorijų reglamentus – statinių ir jų priklausinių architektūros ir viešųjų erdvių mažosios architektūros aprašus, kuriuose nurodomi kurortų ir kurortinių teritorijų miestovaizdžio ar kraštovaizdžio tvarkymo zonų, nustatomų rengiant kurortų ir kurortinių teritorijų vystymo planus, naudojimo ir tvarkymo reikalavimai. Šiuose naudojimo ir tvarkymo reikalavimuose nustatomi pagrindiniai architektūros reikalavimai, taikomi naujai statomiems, rekonstruojamiems, remontuojamiems ar modernizuojamiems pastatams, papildomi reikalavimai, susiję su taikytinomis privalomosiomis želdynų normomis ir susisiekiama bei inžinerinės infrastruktūros užtikrinimu, reikalavimai, taikomi pastatų priklausinių ir viešųjų erdvių mažosios architektūros statiniams, taip pat kiti reikalavimai, kuriuos savivaldybės taryba pripažįsta reikalingais kurortų ir kurortinių teritorijų miestovaizdžio ar kraštovaizdžio vystymui, puoselėjimui ar apsaugai.

VI SKYRIUS

GAMTINIAI GYDOMIEJI VEIKSNIAI IR KURORTOLOGINIAI TYRIMAI

21 straipsnis. Gamtinių gydomųjų veiksnių sertifikavimas

Kurortų ir kurortinėse teritorijose esančių gamtinių gydomųjų veiksnių sertifikavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras.

22 straipsnis. Kurortologiniai tyrimai

1. Valstybė privalo užtikrinti nuoseklią natūralių gamtinių gydomųjų veiksnių, rekreacinių teritorijų, vandens telkinių sveikatinimo paslaugoms teikti tyrimų plėtrą, siekiant sukurti mokslu pagrįstas sveikatos stiprinimo ir gražinimo kurortuose ir kurortinėse teritorijose metodikas.

2. Vyriausybė, siekdama užtikrinti tinkamą kurortologinių tyrimų vykdymą valstybės mastu, tvirtina kurortologinių tyrimų vykdymo ir finansavimo planą. Šio plano įgyvendinimą užtikrina Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Nacionalinis kurortologijos centras.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis, įsigalioja 20__ m. _____ 1 d.

2. Lietuvos Respublikos finansų ministras iki 20__ m. _____ 1 d. parengia Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimo įstatymo, įgyvendinančio šio įstatymo 8 straipsnio 6 dalies nuostatas, projektą ir pateikia jį Seimui. Šio įstatymo 8 straipsnio 6 dalies nuostatos taikomos rengiant Lietuvos Respublikos 20__ ir vėlesnių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus.

3. Vyriausybė iki 20__ m. _____ 1 d. pateikia Seimui Turizmo įstatymo, Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo bei kitų įstatymų, kuriuos būtina pakeisti priėmus šį įstatymą, projektus.

4. Vyriausybė, jos įgaliotos institucijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija pagal kompetenciją iki 20__ m. _____ d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia

Seimo nariai:

Mindaugas Skritulskas

Andrius Kupčinskas

Sergejus Jovaiša

Paulius Saudargas

Arvydas Pocius

Andrius Bagdonas

Andrius Petrošius

Vytautas Bakas

Antanas Vinkus

Simonas Gentvilas

Jonas Gudauskas

Eugenijus Gentvilas

Zenonas Streikus

Kęstutis Vilkauskas

Zigmantas Balčytis

Valdemaras Valkiūnas

Asta Kubilienė

Julius Sabatauskas

Ieva Pakarklytė

Antanas Čepononis

Emanuelis Zingeris

Andrius Vyšniauskas

Kazys Starkevičius

Saulius Skvernelis

Algirdas Stončaitis